

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Läkare döms för vållande till annans död efter förgiftning

Publicerad

17 MAY 2022

Tingsrätten dömer en läkare för vållande till annans död avseende en äldre kvinnlig patient som förgiftats av en för hög läkemedelsdos. Den andre åtalade läkaren frias med hänsyn till att han på grund av sin bristande erfarenhet inte kan anses straffbart oaktsam i sitt agerande.

De två läkarna åtalades för vållande till annans död. Enligt åtalet hade de orsakat en kvinnlig patients död genom att i samband med utskrivning från fyra dagars inläggande sjukhusvård förskriva kaliumläkemedlet Kaleorid Depottablett 750 mg att intas tre gånger dagligen med 10 st per tillfälle. Detta höga intag av kalium förgiftade kvinnan så att hon avled i bostaden fyra dagar efter utskrivningen. En av de åtalade, en kvinnlig avdelningsläkare, gjorde läkemedelsförskrivningen i samråd med den medåtalade, en manlig överläkare.

Läkemedelsförskrivningen skedde den 5 februari 2019 på medicinkliniken vid Norra Älvsborgs Läns sjukhus och dödsfallet upptäcktes på morgonen den 9 februari 2019 i kvinnans bostad i Lysekils kommun.

Enligt åtalet bestod oaktsamheten i att de båda tydligtvis inte följt medicinsk vetenskap och beprövad erfarenhet (lege artis) vid vård av den kalium-brist som kvinnan led av. Avstegen bestod i att dels förskriva kalium i dosering som flera gånger översteg den kaliumdos som gavs kvinnan då hon vårdades inläggande på vårdavdelningen och som räckte för att uppnå normalt kaliumvärde vid utskrivningen, dels underlåta att föranstalta om omedelbar uppföljning vid vårdcentral eller på annat sätt för snar utvärdering av den höga kaliumdoseringen, vilket varit påkallat beaktat att kalium i hög dos är dödligt gift men även då avdelningsläkaren samma dag som förskrivningen skedde kontaktades av både avdelningssjuksköterska och av farmaceut vid det expedierande apoteket med frågor om (den höga) doseringen verkligen var korrekt, vilka frågor inte ledde till någon åtgärd.

Kvinnan hade sökt vård på vårdcentralen Capio Läkarhus i Lysekil den 1 februari 2019, efter att hon

under fem dagars tid känt sig sjuk. Under besöket hos vårdcentralen hade hon svårt med sin syresättning och hon remitterades på grund av misstänkt lunginflammation till akutmottagningen på Medicinkliniken, Norra Älvsborgs Länssjukhus. På sjukhuset upptäcktes att kvinnan hade influensa, högt blodtryck, en kroppstemperatur om 37,5 grader och låga kaliumvärden om 2,3 millimol per liter. Hon blev därför inlagd på avdelning 29, även kallad MAVA, för fortsatt vård.

För att öka kvinnans kaliumvärden till normalvärden vårdades hon till en början med kalium intravenöst. Trots tillförseln av läkemedlet ökade inte hennes värden till normalt. Doseringen av kaliumet trappades därför upp under den andra vård dagen, först endast intravenöst och därefter även med kaliumtabletter, så kallade Kaleorid depottabletter à 750 mg. En tablett motsvarade 10 millimol per liter kalium. Efter att upptrappningen inte gav det eftersträvade resultatet, fick kvinnan även en tablett Spironolakton 50 mg som syftade till att spara kaliumet i hennes kropp.

På avdelningsläkarens ordination började kvinnan under den femte vård dagen behandlas med en dos av tio Kaleorid-tabletter tre gånger om dagen. När en sjuksköterska såg ordinationen bad hon patienten avvakta med ordinationen till dess att avdelningsläkaren gav klartecken, vilket hon gjorde någon timme senare.

Kvinnan avled den 9 februari 2019. Läkaren som konstaterade dödsfallet fann burken med Kaleorid tabletterna och gjorde därefter en polisanmälan. Tabletterna togs i beslag och i burken fanns 160 av 250 tabletter kvar.

Båda läkarna förnekar brott.

Uddevalla tingsrätt konstaterar att enligt vittnesutsagor var arbetsförhållandena som överläkaren hade vid den aktuella tidpunkten var övermäktiga för en person samt att avdelningsläkarens situation var mycket utsatt och utlämnande med tanke på henne begränsade erfarenhet, brist på handling samt obefintliga introduktion. Dessa omständigheter är dock sådana att de, enligt tingsrätten bedömning, inte kan frånta läkarna deras ansvar.

Vad gäller avdelningsläkaren är det utrett att hon var ny i tjänst och i stort sett saknade arbetslivserfarenhet. Det är vidare utrett att hon i sin arbetssituation var i behov av vägledning och översyn från överläkare. Även om det kan förväntas av läkaren att hon vid tidpunkten skulle ha vissa kunskaper kring behandling med kalium så får det anses utrett att hennes praktiska erfarenheter på området var mycket begränsade.

Sammantaget att det inte är visat att avdelningsläkaren har agerat oaktsamhet på ett sätt som är straffbart varför åtalet mot henne ska ogillas.

Tingsrätten anser dock att överläkaren måste, såsom specialist inom internmedicin, ha insett riskerna med den kaliumdosering som förskrevs patienten. Med hänsyn till att för höga doser av kalium kan vara toxiskt måste extra stor försiktighet iaktas vid behandling därav. Han har heller inte ifrågasatt att avdelningsläkaren vid ett flertal tillfällen med honom kontrollerat så att ordinationen verkligen stämde.

Doseringen har avvikit rejält från rekommenderad dos i FASS och andra yrkeskategorier har reagerat starkt på medicineringen. Det ifrågasätts som sagt inte att överläkaren hade en fruktansvärd arbetssituation som fullt möjligt påverkade hans behandling av patienten, men enligt tingsrätten bedömning kan den omständigheten inte frånta honom hans personliga ansvar. Med utgångspunkt i hänsynen till patienternas trygghet och förtroendet för sjukvården måste överläkarens handlande vid en samlad bedömning av omständigheterna anses vara så klandervärd att det innefattar straffbar

oaktsamhet. Vad gäller uppföljningen efter utskrivning har dock annat inte framkommit än att sådana uppgifter ligger på behandlande underläkare och överläkaren kan i den delen, enligt tingsrätten bedömning, inte anses ha agerat oaktsamt. På grund av det anförda i övrigt kan överläkaren inte undgå ansvar för vållande till annans död. Gärningen är inte att bedöma som ringa.

Överläkaren döms för vållande till annans död till villkorlig dom och 50 dagsböter om 1000 kronor. Båda läkarna slipper betala skadestånd.

Mikael Kindbom

Instans: Tingsrätterna

Rättsområden: [Brott mot person](#), [Hälso- och sjukvårdsrätt](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter